

«مهران» رقم جدید ارزن مرواریدی با عملکرد علوفه بالا مناسب مناطق خشک و حاشیه‌ای

مؤسسه تحقیقات، اصلاح و تهیه نهال و بذر*

بیان مسئله

امروزه تولید علوفه به دلیل ارتباط مستقیم با بخش دامپروری و تولید محصولات پروتئینی یکی از مهم‌ترین بخش‌های کشاورزی است. با توجه به وجود برنامه‌های افزایش سرانه مصرف فرآورده‌های پروتئینی دامی در کشور، نیاز جدی به افزایش تولید علوفه و خوراک دام می‌باشد. از طرفی به دلیل خشکسالی و بحران آب در سال‌های اخیر، انتظار می‌رود تولید علوفه از گونه‌های گیاهی مقاوم به خشکی (مانند ارزن) بخش بزرگی از تأمین نیاز علوفه کشور را به خود اختصاص دهند. رقم جدید ارزن مرواریدی مهران با هدف تولید علوفه و رفع بخشی از نیاز کشور توسط موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر اصلاح و معرفی شده است.

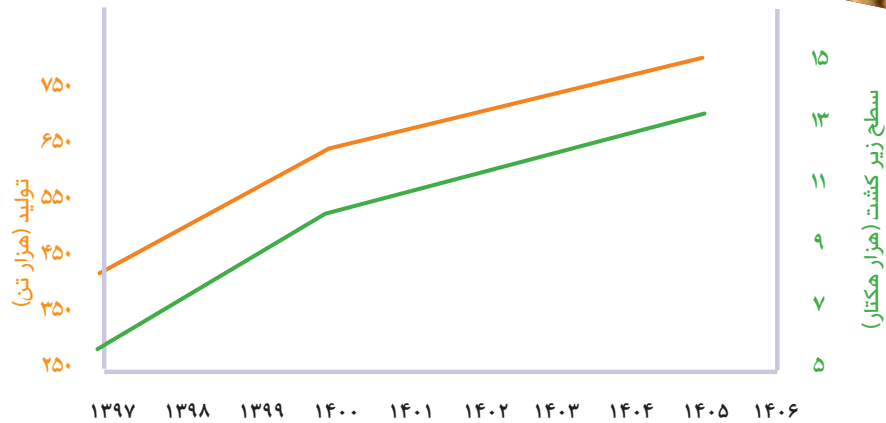
معرفی دستاورد

در راستای برنامه‌های تولید علوفه از منابع جدید، برنامه تحقیقاتی حدوداً ۲۰ ساله بر روی انواع ارزن (ارزن معمولی، ارزن دم‌روباهی و ارزن مرواریدی) در کشور انجام شده است. رقم مهران در قالب برنامه گزینش روی ژرم پلاسما موجود بدست آمده است که پس از تکمیل ارزیابی‌ها و آزمایشات متعدد در سال ۱۳۹۷ برای اولین بار در کشور معرفی شده است. بررسی پایداری ارقام ارزن مرواریدی در مناطق مختلف کشور نشان داد که رقم مهران در ۱۰ مورد از ۱۲ محیط آزمایش، رقم برتر بوده است. از خصوصیات بارز این رقم عملکرد علوفه بالا (۷۰-۶۰ تن عملکرد علوفه تر در هکتار)، زودرسی و تحمل مناسب به کم‌آبی است. رقم مهران دارای پروتئین بالا (۱۵ درصد پروتئین) و درصد قند بیشتری است. این رقم در منطقه سیستان توانسته است با تولید ۷۶/۴۲ تن علوفه تر (در مجموع سه چین برداشت) در هکتار نسبت به رقم باستان (رقم رایج ارزن منطقه) افزایش عملکرد قابل‌ملاحظه‌ای از خود نشان دهد. از خصوصیات بارز دیگر این رقم نسبت برگ به ساقه بالا، مصرف آب کم و مناسب برای مناطق خشک، پتانسیل پنجه‌زنی بالا و قطر ساقه کمتر است.

۱۴

* رضا عطایی، اردلان مهرانی، علی آذری نصرآباد، احمد قاسمی، سید علی طباطبایی، خلیل چابک، بهنام زند، علیرضا صابری، خالد میری، صمد مبصر و وحید رهجو

وضعیت کنونی و پیش‌بینی سطح زیر کشت و تولید ارزن در کشور

فرایند تجاری‌سازی

رقم مهران طی نامه شماره ۲۰۰/۶۵۷۸۸/ تاریخ ۱۳۹۷/۱۲/۲۶ توسط سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی ابلاغ شده است و برنامه‌های تولید بذر و ترویج آن در دست اقدام است. با توجه به ویژگی‌های منحصر به فرد این رقم و ترویج آن به بهره‌برداران، امید است فرایند تجاری‌سازی و نفوذ آن به چرخه تولید در آینده نزدیک میسر شود.

پتانسیل اقتصادی و اثر بخشی

پتانسیل سطح زیر کشت در کشور: ۷۰۰ هکتار

میانگین افزایش عملکرد در هکتار: ۲۹ تن در هکتار

پتانسیل افزایش تولید در ۷۰۰ هکتار: ۲۰/۳ هزار تن

افزایش درآمد ناخالص در هکتار: ۲۰۱ میلیون ریال

افزایش درآمد ناخالص در ۷۰۰ هکتار: ۱۴۰/۷ میلیارد

ریال